

Informacje bieżące

Wyniki wstępne

Warszawa, 2009-06-22

BADANIE KONIUNKTURY

Koniunktura w przemyśle, budownictwie, handlu i usługach w czerwcu 2009 r.

Ogólny klimat koniunktury w **przetwórstwie przemysłowym** jest w czerwcu oceniany na poziomie zbliżonym do notowanego w maju br., nadal negatywnie i gorzej niż w analogicznym miesiącu ostatnich sześciu lat. Na opinie przedsiębiorców wpływają mniej pesymistyczne niż w maju oceny bieżącego portfela zamówień oraz produkcji, a także sytuacji finansowej. Mimo przewidywanego w najbliższych trzech miesiącach nieznacznego wzrostu portfela zamówień i produkcji, przedsiębiorcy nie sygnalizują możliwości poprawy sytuacji finansowej.

Oceny ogólnego klimatu koniunktury w **budownictwie** są w czerwcu nieco mniej pesymistyczne niż w maju, chociaż gorsze niż w analogicznym miesiącu ostatnich dziewięciu lat. Przedsiębiorcy sygnalizują nieznacznie mniejsze niż w ubiegłym miesiącu ograniczenia portfela zamówień i produkcji budowlano-montażowej. W konsekwencji, bieżąca sytuacja finansowa jest też oceniana nieco mniej pesymistycznie. Przewidywane na najbliższe miesiące dalsze niewielkie zmniejszanie się portfela zamówień powoduje, że prognozy dotyczące produkcji budowlano-montażowej oraz sytuacji finansowej badanych przedsiębiorstw utrzymują się na ujemnym poziomie i są zbliżone do prognoz formułowanych w ubiegłym miesiącu.

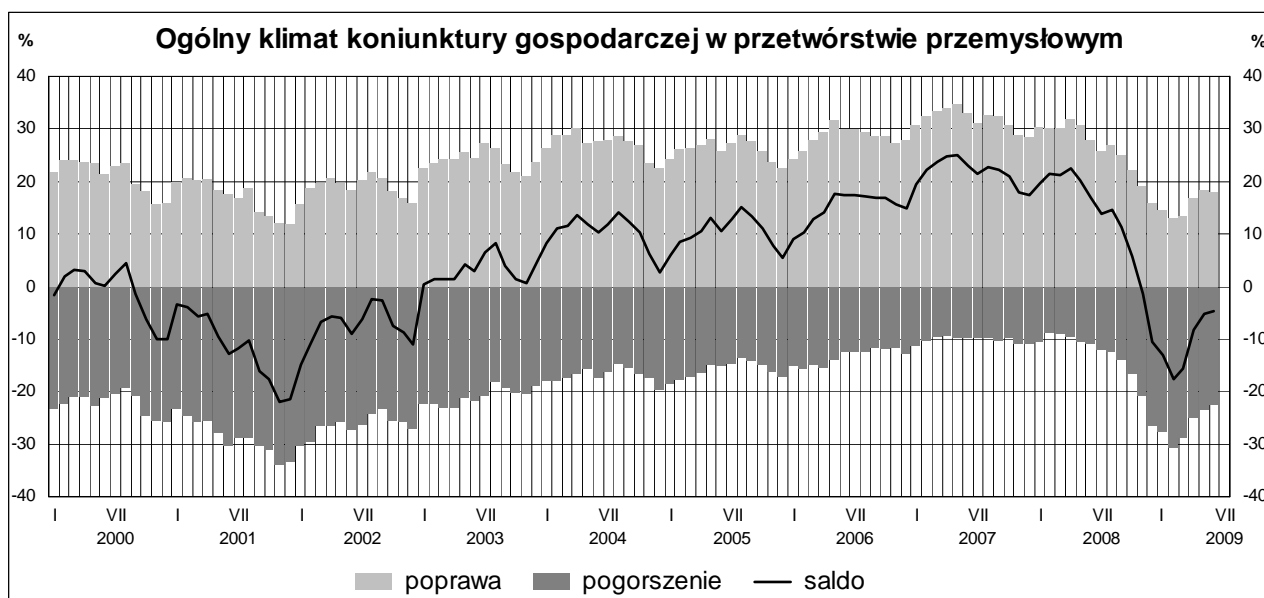
Ogólny klimat koniunktury w **handlu detalicznym** w czerwcu oceniany jest negatywnie, gorzej niż maju i w analogicznym miesiącu ostatnich dwóch lat. Przedsiębiorcy sygnalizują większe niż przed miesiącem ograniczenia zarówno bieżącej jak i przyszłej sprzedaży oraz dalsze pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorstw.

W czerwcu oceny koniunktury w badanych grupach przedsiębiorstw **usługowych**¹ są bardzo zróżnicowane. Pozytywnie oceniają koniunkturę przedsiębiorcy z 6 na 11 badanych sekcji. Najbardziej optymistyczne opinie, nieco lepsze niż przed miesiącem, choć gorsze od formułowanych w czerwcu czterech ostatnich lat, zgłaszają przedsiębiorcy z sekcji **działalność finansowa i ubezpieczeniowa**. Najgorzej (nieco bardziej pesymistycznie niż w maju oraz gorzej niż w analogicznym miesiącu od 2003 r.) oceniają koniunkturę jednostki z sekcji **transport i gospodarka magazynowa**.

UWAGA: Od 2009 r. dane prezentowane są w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), opracowanej na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Działalności (NACE Rev.2). Dane te nie są w pełni porównywalne z publikowanymi wcześniej według PKD 2004 (NACE Rev.1.1).

¹ Obejmują następujące sekcje według PKD 2007: H – Transport i gospodarka magazynowa, I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, J – Informacja i komunikacja, K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, P – Edukacja, Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, S – Pozostała działalność usługowa.

1. Przetwórstwo przemysłowe

W czerwcu **ogólny klimat koniunktury** jest oceniany negatywnie, podobnie jak w maju (minus 5 w maju i w czerwcu br.). Poprawę koniunktury sygnalizuje 17% badanych przedsiębiorstw, jej pogorszenie – 22% (przed miesiącem odpowiednio 18% i 23%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Oceny bieżącego portfela zamówień są mniej pesymistyczne od notowanych w ubiegłym miesiącu, na co wpływa spowolnienie spadku krajowego portfela zamówień. Bieżąca produkcja jest ograniczana w nieco mniejszym stopniu niż w maju. Utrzymuje się nadmierny stan zapasów wyrobów gotowych. Należności od kontrahentów są ściągane terminowo, co powoduje, że w niewielkim stopniu zmniejszają się trudności w regulowaniu zobowiązań finansowych. Prognozy dotyczące portfela zamówień są pozytywne, choć ostrożniejsze niż w maju. Powoduje to, że w najbliższych trzech miesiącach można oczekiwać nieznacznego wzrostu produkcji, na poziomie przewidywań formułowanych w maju. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw będzie nadal niezadowolająca. Skala planowanego zmniejszenia zatrudnienia może być nieco mniejsza niż prognozowano w maju. Ceny wyrobów przemysłowych mogą ulec nieznacznemu obniżeniu.

Sytuacja przedsiębiorstw poszczególnych **klas wielkości** jest zróżnicowana. Negatywne oceny klimatu koniunktury zgłaszane są przez przedsiębiorstwa małe i średnie, podczas gdy w jednostkach dużych sygnalizowany jest ostrożny optymizm.

Najbardziej pesymistyczne i gorsze niż w maju oceny bieżącej i przyszłej sytuacji formułowane są przez przedsiębiorstwa małe. Odnotowują one największe ograniczenie portfela zamówień i produkcji, najtrudniejsza jest też w tej grupie sytuacja finansowa, mimo utrzymujących się możliwości terminowego ściągania należności od kontrahentów. W przedsiębiorstwach dużych oceny sytuacji bieżącej są wprawdzie nadal negatywne, ale lepsze od ocen zgłaszanych w maju. Przedsiębiorstwa tej grupy przewidują, że w najbliższych miesiącach nastąpi wzrost portfela zamówień i produkcji, szybszy niż prognozowano w maju. Zarówno oceny bieżącej sytuacji finansowej, jak i prognozy formułowane w tym zakresie, są pesymistyczne także w tej grupie jednostek.

W czerwcu przedsiębiorcy prowadzący działalność w większości działów

przetwórstwa przemysłowego zgłaszają negatywne oceny koniunktury. Na najniższym poziomie swoją koniunkturę oceniają producenci: wyrobów tekstylnych (minus 28 – podobnie jak przed miesiącem), odzieży (minus 26 – wzrost o 4 punkty), metali (minus 22 – wzrost o 3 punkty), maszyn i urządzeń (minus 19 – spadek o 3 punkty), skór i wyrobów skórzanych (minus 18 – wzrost o 3 punkty), wyrobów z metali (minus 17 – spadek o 1 punkt), pozostałego sprzętu transportowego (minus 16 – utrzymuje się wartość z poprzedniego miesiąca) oraz zajmujący się poligrafią i reprodukcją zapisanych nośników informacji (minus 19 – podobnie jak przed miesiącem). Pozytywne oceny ogólnego klimatu koniunktury formułują głównie producenci: wyrobów farmaceutycznych (plus 34 – spadek o 4 punkty), papieru i wyrobów z papieru (plus 13 – wzrost o 15 punktów), artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych (plus 12 – wzrost o 2 punkty), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (plus 6 – wzrost o 2 punkty), chemikaliów i wyrobów chemicznych (plus 4 – spadek o 6 punktów).

Producenci **artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych** w czerwcu oceniają koniunkturę korzystnie, nieco lepiej niż przed miesiącem. Sygnalizowane jest mniejsze niż w maju ograniczenie bieżącego portfela zamówień, co powoduje, że producenci nadal zwiększają produkcję. Przewidywania na najbliższe trzy miesiące wskazują na możliwość zwiększenia zarówno portfela zamówień jak i produkcji w stopniu nieznacznie tylko mniejszym od prognozowanego w maju. Zapasy wyrobów gotowych nieco tylko przekraczają poziom uznawany za wystarczający. Nieznacznie zmniejszają się trudności związane zarówno z terminowym ściąganiem należności od kontrahentów jak i z regulowaniem bieżących zobowiązań finansowych. Przewidywane na najbliższe miesiące pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorstw może być niewielkie. Planowane redukcje zatrudnienia są nieco mniejsze od przewidywanych w maju. Ceny artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych mogą wzrosnąć w stopniu nieco większym niż przewidywały prognozy sprzed miesiąca.

Producenci **chemikaliów i wyrobów chemicznych** oceniają koniunkturę gorzej niż w maju, choć nadal optymistycznie. Spowodowane jest to większym niż w ubiegłym miesiącu ograniczeniem portfela zamówień i produkcji, a także mniej korzystnymi w obu tych zakresach prognozami na najbliższe miesiące. W niewielkim stopniu zmniejsza się nadmierny poziom zapasów wyrobów gotowych. Mimo większych niż przed miesiącem opóźnień w ściąganiu należności od kontrahentów, bieżące zobowiązania finansowe są regulowane terminowo. Prognozy sytuacji finansowej są nieco mniej pesymistyczne niż przed miesiącem. Planowane redukcje zatrudnienia są większe od prognozowanych w ubiegłym miesiącu. Ceny chemikaliów i wyrobów chemicznych mogą nadal rosnąć, jednak nieco wolniej niż przewidywały prognozy z maja.

Producenci **wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych** oceniają koniunkturę negatywnie, gorzej niż przed miesiącem. Wpływają na to znacznie ostrożniejsze niż w maju prognozy portfela zamówień i produkcji, a w konsekwencji bardziej pesymistyczne oceny przyszłej sytuacji finansowej. Bieżący portfel zamówień jest oceniany na niewielkim tylko poziomie ujemnym, co powoduje, że bieżąca produkcja poprawia się w nieznacznym stopniu. Nieznacznie zmniejsza się nadmierny stan zapasów wyrobów gotowych. W niewielkim stopniu zmniejszają się opóźnienia w ściąganiu należności, co powoduje, że przedsiębiorcy sygnalizują mniejsze trudności w regulowaniu własnych zobowiązań finansowych. Dyrektorzy planują redukcje zatrudnienia nieco większe niż przewidywano w maju. W najbliższych miesiącach przewiduje się spadek cen wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, większy niż prognozowano przed miesiącem.

Producenci **pojazdów samochodowych, przyczep i naczep** oceniają koniunkturę nieco bardziej pesymistycznie niż przed miesiącem. Wpływają na to gorsze niż przed miesiącem, niekorzystne przewidywania dotyczące portfela zamówień i produkcji. Odpowiednie oceny bieżącej sytuacji są mniej pesymistyczne niż w maju. Przedsiębiorcy nie sygnalizują opóźnień przy ściąganiu należności od kontrahentów, co powoduje, że zmniejszają się ich trudności w regulowaniu własnych zobowiązań finansowych. Odpowiednie przewidywania w tym zakresie są też negatywne, choć mniej pesymistyczne od zgłaszanych przed miesiącem. Redukcje zatrudnienia mogą być mniej znaczące od planowanych w maju. Dyrektorzy przedsiębiorstw w najbliższych miesiącach zamierzają obniżyć ceny pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, jednak w stopniu mniejszym niż przewidywano w maju.

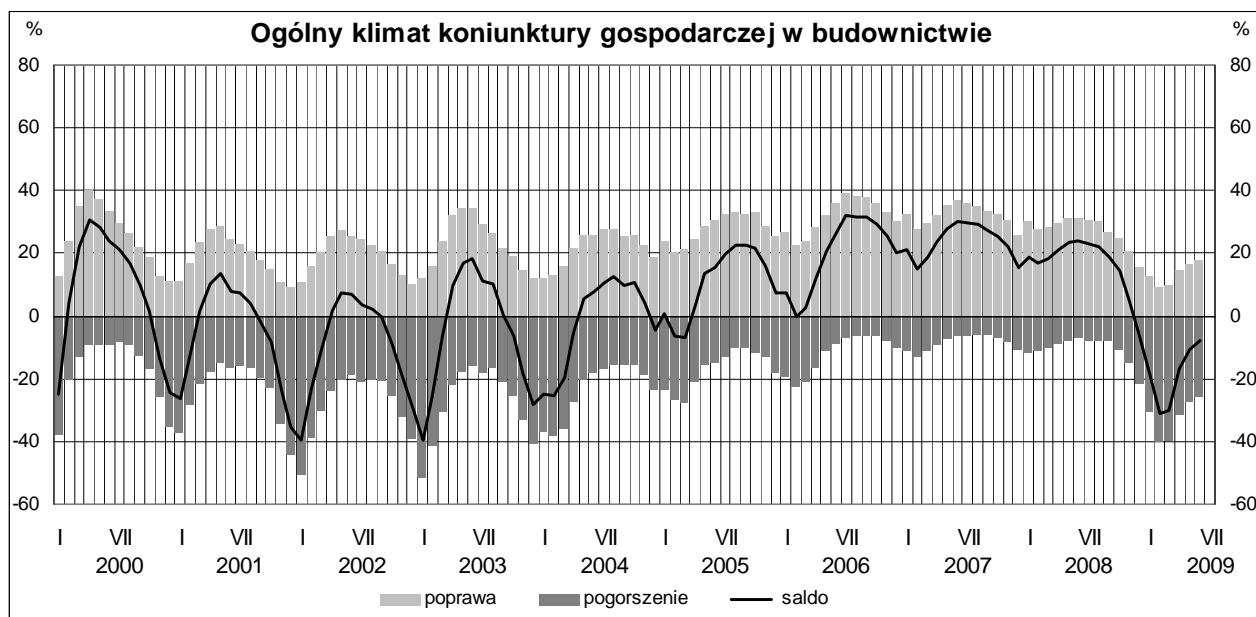
Producenci **metali** oceniają koniunkturę nadal pesymistycznie, choć nieco lepiej niż w maju. Wpływają na to zmniejszające się ograniczenia zarówno bieżącego jak i przyszłego portfela zamówień oraz produkcji. Zapasy wyrobów gotowych utrzymują się na poziomie uznawanym za nadmierny. Przedsiębiorcy nie odczuwają opóźnień w ściąganiu należności, co powoduje, że sygnalizują mniejsze niż przed miesiącem trudności w bieżącym regulowaniu zobowiązań finansowych. Odpowiednie prognozy w tym zakresie są też lepsze od formułowanych w maju, choć nadal pesymistyczne. Przedsiębiorcy tej grupy planują dalsze redukcje zatrudnienia, a przewidywania w tym zakresie są zbliżone do ocen zgłaszanych przed miesiącem. Możliwy jest dalszy spadek cen metali, choć mniejszy od prognozowanego w maju.

W czerwcu dyrektorzy firm produkujących **wyroby tekstylne** oceniają koniunkturę pesymistycznie, podobnie jak w ubiegłym miesiącu. Pogarszają się negatywne oceny dotyczące bieżącego portfela zamówień i produkcji przy utrzymujących się niekorzystnych odpowiednich prognozach. Zapasy wyrobów gotowych pozostają na poziomie uznawanym za nadmierny. Możliwość terminowego ściągania należności jest oceniana bardziej optymistycznie niż w ubiegłym miesiącu. Mimo to utrzymują się trudności w bieżącym regulowaniu zobowiązań finansowych. Przewidywania dotyczące sytuacji finansowej są też pesymistyczne, zbliżone do formułowanych przed miesiącem. Planowane dalsze ograniczanie zatrudnienia jest nieco mniejsze niż prognozowano w maju. Na najbliższe trzy miesiące przedsiębiorcy przewidują nadal obniżanie cen wyrobów tekstylnych.

2. Budownictwo

W czerwcu **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie kształtuje się na poziomie minus 8 (w maju minus 11). Poprawę koniunktury sygnalizuje 18% przedsiębiorstw, a jej pogorszenie 26% (w maju odpowiednio 16% i 27%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Przedsiębiorcy odnotowują nieznacznie mniejszy niż przed miesiącem spadek **portfela zamówień i produkcji budowlano-montażowej**. Przewidywania w tym zakresie na najbliższe trzy miesiące są nadal pesymistyczne, w przypadku portfela zamówień nieco gorsze od prognozowanych w maju, a w przypadku produkcji budowlano-montażowej na poziomie zbliżonym do prognoz z ubiegłego miesiąca. Spośród badanych przedsiębiorstw 17% planuje, że będzie prowadziło prace budowlano-montażowe za granicą (przed rokiem 25%). Dyrektorzy tych przedsiębiorstw spodziewają się, że spadek **portfela zamówień na roboty budowlano-montażowe na rynku zagranicznym** może być zbliżony do przewidywań z maja.

Oceny bieżącej **sytuacji finansowej** przedsiębiorstw budowlano-montażowych są nieco lepsze od zgłaszanych w maju, ale nadal niekorzystne. Utrzymują się znaczne trudności w terminowym ściąganiu płatności należnych za wykonane roboty budowlano-montażowe. Trudna sytuacja finansowa przedsiębiorstw nie ulegnie poprawie także i w najbliższych miesiącach. Planowane zmniejszenie **zatrudnienia** może się utrzymywać na poziomie zbliżonym do prognozowanego w ubiegłym miesiącu. Należy też oczekiwać dalszego spadku **cen** na roboty budowlano-montażowe.

Znaczne różnice obserwuje się w **sytuacji przedsiębiorstw budowlano-montażowych poszczególnych klas wielkości**. Wprawdzie ogólny klimat koniunktury jest oceniany lepiej niż w maju we wszystkich klasach, ale przedsiębiorców z jednostek małych (w tym mikro-) charakteryzuje znacznie większy pesymizm aniżeli średnich i dużych. Dla tych ostatnich wskaźnik koniunktury kształtuje się na dodatnim poziomie. Jest to konsekwencją mniejszych ograniczeń portfela zamówień i produkcji sygnalizowanych przez przedsiębiorstwa średnie i duże. Kontrahenci przedsiębiorstw wszystkich klas wielkości spłacają swe płatności ze znacznym opóźnieniem, co powoduje, że ich sytuacja finansowa jest oceniana negatywnie, najgorzej w przedsiębiorstwach małych. Jedynie przedsiębiorstwa średnie i duże przewidują zwiększenie w najbliższych miesiącach portfela zamówień i produkcji. Mimo to przyszła sytuacja finansowa także i tych przedsiębiorstw jest oceniana nadal negatywnie.

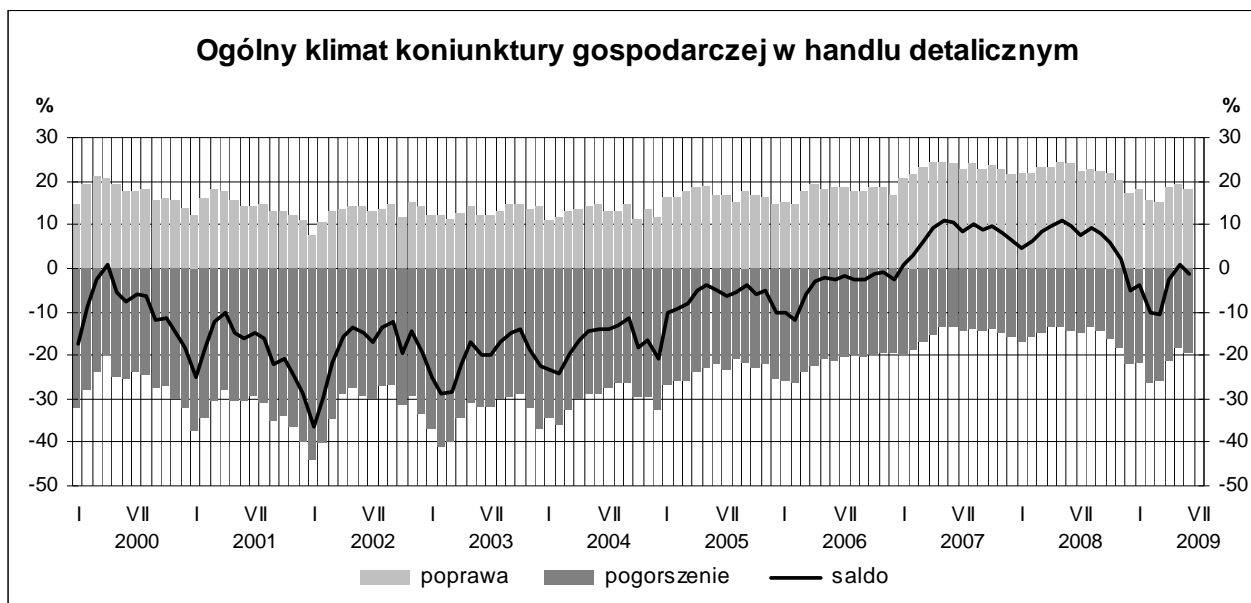
Odsetek przedsiębiorstw nie odczuwających żadnych **barier w prowadzeniu działalności budowlano-montażowej** kształtuje się na poziomie 4,3% (4,8% w maju br. i 5,7% w czerwcu 2008 r.). Największe trudności napotymane przez przedsiębiorstwa zgłaszające bariery związane są z konkurencją ze strony innych firm (62% badanych przedsiębiorstw w czerwcu, 60% w maju br. oraz 48% w czerwcu 2008 r.). W porównaniu z czerwcem ubiegłego roku najbardziej wzrosło znaczenie barier związanych z niedostatecznym popytem (z 21% do 49% przy 50% w maju br.), trudnościami z uzyskaniem kredytów (z 7% do 16% w czerwcu i w maju br.) oraz konkurencją ze strony innych firm, natomiast zmalało – barier związanych z niedoborem wykwalifikowanych pracowników (z 52% do 19% przy 20% w maju br.).

W czerwcu (podobnie jak w ubiegłym miesiącu) 14% przedsiębiorstw budowlano-

montażowych ocenia swoje **zdolności produkcyjne** jako zbyt duże w stosunku do oczekiwanego w okresie najbliższych dwunastu miesięcy portfela zamówień, 77% jako wystarczające, a 9% jako zbyt małe. W porównaniu z czerwcem 2008 r. zmniejsza się udział jednostek oceniających swe zdolności produkcyjne jako zbyt małe na rzecz przedsiębiorstw, które oceniają je jako zbyt duże.

W porównaniu z czerwcem ubiegłego roku przedsiębiorcy zgłaszają zmniejszenie **wykorzystania mocy produkcyjnych** z 85% do 76% (w maju 2009 r. – 75%).

3. *Handel detaliczny*

W czerwcu wskaźnik **ogólnego klimatu koniunktury** w handlu kształtuje się na poziomie minus 1 (plus 1 w maju). Poprawę koniunktury sygnalizuje 18% badanych przedsiębiorstw, jej pogorszenie 19% (w maju odpowiednio 19% i 18%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

W czerwcu zgłaszany jest szybszy niż sygnalizowano w maju spadek bieżącej sprzedaży. W konsekwencji przedsiębiorcy nie są w stanie spłacać terminowo swych zobowiązań. Utrzymuje się nadmierny stan zapasów towarów. W najbliższych miesiącach spodziewane jest dalsze ograniczenie sprzedaży, co w efekcie może pogorszyć sytuację finansową przedsiębiorstw. Ilość towarów zamawianych u dostawców może być ograniczana w większym stopniu niż planowano w maju. Sygnalizowany wzrost bieżących i przyszłych cen towarów jest zbliżony do zgłaszanego przed miesiącem. Planowane ograniczenie zatrudnienia jest nieznacznie większe od przewidywań z ubiegłego miesiąca.

W poszczególnych klasach wielkości przedsiębiorstw sytuacja jest zróżnicowana. We wszystkich klasach odnotowuje się wprowadzić niewielkie pogorszenie sytuacji w porównaniu z ubiegłym miesiącem, ale przedsiębiorstwa małe (w tym mikro-) oceniają ją negatywnie, podczas gdy średnie i duże – nadal pozytywnie. Przedsiębiorcy każdej z klas sygnalizują pogorszenie sprzedaży w stosunku do maja, przy czym w najmniejszym stopniu jest ona ograniczana w jednostkach dużych. W konsekwencji bardziej pesymistycznie oceniana jest sytuacja finansowa – najmniej w przedsiębiorstwach dużych. Skutkiem dalszego – szybszego niż przewidywano w maju –

spadku sprzedaży, w najbliższych miesiącach sytuacja finansowa przedsiębiorstw we wszystkich klasach może ulec dalszemu pogorszeniu.

Oceny koniunktury w poszczególnych branżach handlu detalicznego są też zróżnicowane, we wszystkich – gorsze niż w maju. Negatywny wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury odnotowano dla branży żywnościowej – minus 4 (minus 2 przed miesiącem), dla branży włókno, odzież, obuwie – minus 3 (w ubiegłym miesiącu plus 2) oraz dla branży pojazdy samochodowe – minus 3 (minus 2 w maju). Dodatni wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury odnotowano tylko dla branży gospodarstwo domowe – plus 8 w czerwcu (plus 11 miesiąc wcześniej).

W czerwcu badane przedsiębiorstwa branży **żywnościowej** odnotowują spadek bieżącej sprzedaży i zwiększenie się trudności finansowych. Utrzymuje się nadmierny stan zapasów towarów. Przy jednoczesnej możliwości większego ograniczenia sprzedaży aniżeli przewidywano w maju, ilość towarów zamawianych u dostawców może być ograniczana w większym stopniu niż zapowiadano w ubiegłym miesiącu. Wzrost bieżących i przyszłych cen żywności jest zbliżony do deklarowanego w maju. Dyrektorzy przedsiębiorstw planują nadal zmniejszać zatrudnienie, choć w stopniu mniejszym od prognozowanego w zeszłym miesiącu.

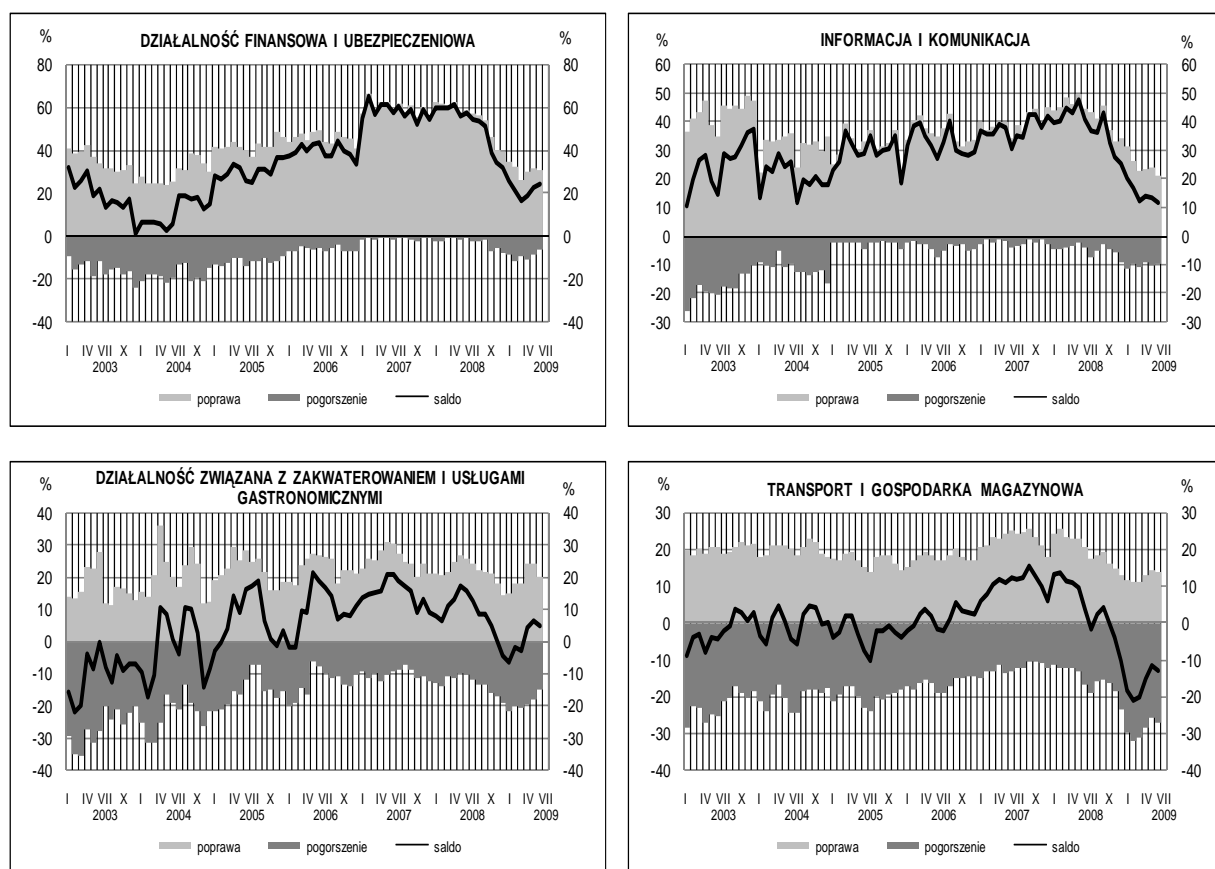
Po zgłaszanych w ubiegłym miesiącu w branży **włókno, odzież, obuwie** nieznacznie optymistycznych ocenach sprzedaży, w czerwcu sygnalizowany jest jej spadek. W konsekwencji nadal pogarsza się niekorzystna sytuacja finansowa przedsiębiorstw. Na najbliższe miesiące przewiduje się dalsze ograniczenie sprzedaży i zwiększenie trudności finansowych jednostek. Ilość towarów zamawianych u dostawców może być nadal ograniczana. W czerwcu przedsiębiorstwa sygnalizują nieznaczny spadek cen towarów. Ich niewielkie obniżenie może nastąpić w najbliższych miesiącach.

W czerwcu przedsiębiorstwa branży **pojazdy samochodowe** sygnalizują większe niż w ubiegłym miesiącu ograniczenie bieżącej sprzedaży, a w konsekwencji dalsze pogarszanie sytuacji finansowej. Spadek sprzedaży w najbliższych miesiącach może być nieco szybszy od przewidywanego w maju, co powoduje, że sytuacja finansowa przedsiębiorstw może być jeszcze trudniejsza. Przy zwiększających się jednocześnie nadmiernych zapasach przedsiębiorcy planują ograniczać zamówienia na towary u dostawców w nieco większym stopniu niż przewidywano w ubiegłym miesiącu. Wzrost bieżących i przyszłych cen jest zbliżony do sygnalizowanego przed miesiącem. Dyrektorzy przedsiębiorstw planują redukcje zatrudnienia w skali podobnej do przewidywań z maja.

W jednostkach branży **gospodarstwo domowe** odnotowuje się spadek bieżącej sprzedaży towarów, chociaż jest on wolniejszy niż sygnalizowano w maju. Przewidywana sprzedaż towarów także może być ograniczana w stopniu nieco mniejszym niż prognozowano w ubiegłym miesiącu. Utrzymuje się trudna sytuacja finansowa przedsiębiorstw, ale jej prognozy są znacznie mniej pesymistyczne od zgłaszanych w maju. Stan bieżących zapasów towarów nieznacznie tylko przekracza poziom uznawany za wystarczający, co powoduje, że przyszłe zamówienia u dostawców mogą być ograniczane w mniejszym stopniu niż przewidywano przed miesiącem. W czerwcu dyrektorzy przedsiębiorstw sygnalizują wolniejszy niż w maju wzrost bieżących i przyszłych cen towarów. Planowany wzrost zatrudnienia może być w najbliższych miesiącach mniejszy niż przewidywano w ubiegłym miesiącu.

Spośród badanych jednostek 5,3% deklaruje, że nie odczuwa żadnych **barier w prowadzeniu bieżącej działalności** (5,4% przed miesiącem, 5,2% w czerwcu przed rokiem). Największe trudności napotymane przez przedsiębiorstwa zgłaszające występowanie barier związane są z konkurencją na rynku (barierę tę sygnalizuje – podobnie jak przed miesiącem – 66% przedsiębiorstw, w czerwcu 2008 r. – 70%), kosztami zatrudnienia (58% w czerwcu i maju br., 63% przed rokiem) oraz wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (50% w czerwcu i maju br., 54% w czerwcu 2008 r.). W porównaniu z czerwcem ub.r. najbardziej wzrosło odczuwanie bariery związanej z niedostatecznym popytem (z 34% do 45%), trudnościami w rozrachunkach z kontrahentami (z 13% do 21%), trudnościami z uzyskaniem kredytów bankowych (z 7% do 11%), wysokością odsetek bankowych (z 13% do 17%).

4. Usługi

W czerwcu oceny ogólnego klimatu koniunktury jednostek z sekcji **działalność finansowa i ubezpieczeniowa** są nieco korzystniejsze od sygnalizowanych przed miesiącem (plus 25 wobec plus 23 w maju). Poprawę koniunktury odnotowuje 31% badanych firm, a jej pogorszenie – 6% (w maju odpowiednio 31% i 8%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Dyrektorzy jednostek zgłaszają szybszy niż w maju wzrost popytu i sprzedaży usług, a w konsekwencji poprawę sytuacji finansowej. W najbliższych miesiącach zarówno popyt jak i sprzedaż mogą rosnać szybciej niż prognozowano w maju, również przewidywania dotyczące sytuacji finansowej są nieco bardziej optymistyczne od formułowanych w poprzednim miesiącu. Odnotowuje się wzrost zarówno bieżących jak i prognozowanych na najbliższe miesiące cen usług. Planowane ograniczenie zatrudnienia może być nieco mniejsze niż przewidywano przed miesiącem. Spośród badanych jednostek 2,6% deklaruje, że nie odczuwa żadnych barier

w prowadzeniu bieżącej działalności (2,2% w maju br. wobec 6,1% w czerwcu ub. r.). Największe trudności napotymane przez przedsiębiorstwa zgłaszające bariery związane są z konkurencją firm krajowych (83% w czerwcu, 76% w maju br., 78% w czerwcu 2008 r.). W ciągu roku w największym stopniu spadło znaczenie bariery związanej z brakiem wykwalifikowanych pracowników (z 27% na 16%).

W czerwcu wskaźnik ogólnego klimatu w sekcji **informacja i komunikacja** kształtuje się na poziomie plus 12 (w maju plus 14). Poprawę koniunktury odnotowuje 21% badanych firm, a jej pogorszenie – 9% (w maju odpowiednio 24% i 10%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Przedsiębiorstwa odczuwają nadal ograniczenie popytu a poziom bieżącej sprzedaży nie ulega zmianie. Dyrektorzy jednostek nadal sygnalizują, że ich sytuacja finansowa jest niezadowolająca, co wynika m. in. z utrzymujących się opóźnień w ściąganiu płatności należnych za wykonywane usługi, nieco nawet większych niż w maju. W najbliższych miesiącach przedsiębiorcy przewidują wolniejszy niż prognozowano w maju wzrost zarówno popytu jak i sprzedaży. Sytuacja finansowa może się poprawiać. Sygnalizowany jest dalszy spadek bieżących i przyszłych cen. Wzrost zatrudnienia może być nieznaczny, mniejszy niż prognozowano w maju. W czerwcu 7,8% badanych przedsiębiorstw deklaruje, że nie napotyka na bariery w prowadzeniu swojej bieżącej działalności (w maju odsetek ten wyniósł 10,9%, w czerwcu przed rokiem 7,0%). Największe trudności napotymane przez firmy zgłaszające bariery związane są z konkurencją firm krajowych (49% w czerwcu, 47% w maju wobec 61% w czerwcu ub. r.) oraz kosztami zatrudnienia pracowników (46% w czerwcu, 49% w maju br., 53% w czerwcu ub. r.). W porównaniu z czerwcem 2008 r. najbardziej wzrosło znaczenie bariery związanej z niedostatecznym popytem (z 18% do 32%), natomiast spadło – związanej z brakiem wykwalifikowanych pracowników (z 27% do 14%) oraz konkurencją firm zagranicznych (z 25% do 15%).

W czerwcu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji **zakwaterowanie i gastronomia** kształtuje się na poziomie plus 5 (w maju plus 6). Poprawę koniunktury odnotowuje 20% badanych firm, a jej pogorszenie – 15% (w maju odpowiednio 24% i 18%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Na takie ukształtowanie się wskaźnika ogólnego klimatu koniunktury wpływają mniej optymistyczne niż przed miesiącem prognozy popytu, sprzedaży oraz sytuacji finansowej. Oceny bieżącej sytuacji są lepsze niż w maju, w odniesieniu do sprzedaży kształtują się nawet na niewielkim poziomie dodatnim. W porównaniu do maja, w czerwcu ceny usług nie ulegają zmianie. W najbliższych miesiącach prognozowany jest wolniejszy wzrost cen niż przewidywano w maju. W tym sektorze usług można oczekiwać niewielkiego wzrostu zatrudnienia. Odsetek przedsiębiorstw nie odczuwających żadnych barier w prowadzeniu działalności kształtuje się na poziomie 9,1% (8,0% w maju br. wobec 4,5% w czerwcu ub. r.). Największe trudności napotymane przez jednostki zgłaszające bariery związane są z kosztami zatrudnienia pracowników (63% w czerwcu, 61% przed miesiącem, 69% w czerwcu ub. r.). W ciągu roku w najbardziej znaczącym stopniu wzrosło znaczenie bariery związanej z niedostatecznym popytem (z 39% do 46%), natomiast spadło – związanej z brakiem wykwalifikowanych pracowników (z 39% do 20%).

W czerwcu wskaźnik ogólnego klimatu w sekcji **transport i gospodarka magazynowa** kształtuje się na poziomie minus 13 (w maju minus 12). Poprawę koniunktury odnotowuje 14% badanych firm, a jej pogorszenie – 27% (w maju odpowiednio 14% i 26%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Dyrektorzy jednostek odnotowują nieco wolniejszy niż w maju spadek bieżącego popytu i sprzedaży, ale odpowiednie prognozy są bardziej pesymistyczne od zgłaszanych w

ubiegłym miesiącu. Nadal niezadowolająca jest sytuacja finansowa przedsiębiorstw, na co wpływa także utrzymywanie się opóźnień płatności za wykonane usługi. W najbliższych miesiącach sytuacja finansowa może ulegać dalszemu pogorszeniu. Dyrektorzy jednostek zamierzają utrzymać planowaną w ubiegłym miesiącu skalę redukcji zatrudnienia. Odnotowywany jest spadek zarówno bieżących jak i przewidywanych cen, na poziomie zbliżonym do ocen zgłaszanych w maju. W czerwcu 9,2% badanych przedsiębiorstw deklaruje, że nie napotyka na bariery w prowadzeniu swojej bieżącej działalności (w maju odsetek ten wyniósł 7,7%, w czerwcu przed rokiem 7,6%). Największe trudności napotykane przez firmy zgłaszające bariery związane są z niedostatecznym popytem (55% w czerwcu, 54% w maju br. wobec 33% w czerwcu ub. r.), konkurencją firm krajowych (52% w czerwcu, 55% przed miesiącem, 57% w czerwcu przed rokiem) oraz kosztami zatrudnienia pracowników (52% w czerwcu, 47% w maju br. wobec 61% w czerwcu ub. r.). W porównaniu z czerwcem ub. r. najbardziej zmniejszyła się uciążliwość bariery związanej z brakiem wykwalifikowanych pracowników (z 35% do 14%), zwiększyła – bariery związanej z niedostatecznym popytem.